

ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ ΑΠΟ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΟΡΑΣΗΣ

*Κατερίνα Μάντση
Υπεύθυνη
Προγράμματος
Ευώνυμου
Οικολογικής
Βιβλιοθήκης*

*Παντελής Πρασάς
Βιβλιοθηκονόμος
στο Τμήμα
Οικονομικών
Επιστημών του
Παν/μίου Αθηνών*

Είναι πλέον γεγονός, ότι τα τελευταία χρόνια η τεχνολογία έχει κάνει σημαντικά βήματα προόδου σε τομείς που μέχρι πρότινος έμεναν απρόσιτοι. Συγκεκριμένα, μέσω των Η/Υ δόθηκαν λύσεις σε άτομα που παρουσιάζουν προβλήματα μειωμένης όρασης ή άτομα εντελώς τυφλά. Στα άτομα αυτά, προσφέρεται πλέον η δυνατότητα ανάγνωσης βιβλίων, περιοδικών και άλλων εντύπων με την παρέμβαση τεχνολογικών μεθόδων.

Αναλυτικότερα, αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τη βοήθεια ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή, ενός σαρωτή (scanner) και κάποιων ειδικών προγραμμάτων ομιλίας. Προγράμματα ομιλίας όπως τα hal και jaws, για παράδειγμα, σε συνδυασμό με ένα πρόγραμμα scanner για την ανάγνωση χαρακτήρων καθώς και τη συνεργασία ενός συνθετή φωνής (apollo), παρέχουν τη δυνατότητα στα άτομα με προβλήματα όρασης να έχουν πρόσβαση σε βιβλιοθήκες και αρχεία. Έτσι, μπορούν να αναζητήσουν και να διαβάσουν έντυπα οποιασδήποτε μορφής χωρίς να στερούνται το δικαίωμα στη γνώση.

Για να διαβάσει, λοιπόν, κάποιος ένα κείμενο, πρέπει να τοποθετήσει κάθε σελίδα χωριστά στο scanner, προκειμένου να τη σαρώσει και να την αναγνωρίσει. Κατόπιν, μέσω ενός κειμενογράφου του προγράμματος ομιλίας και του συνθετή φωνής είναι σε θέση να ακούσει το κείμενο που επέλεξε. Υπάρχει, επίσης, η δυνατότητα εκτύπωσης του κειμένου στο ειδικό σύστημα γραφής "braille".

Ο τεχνολογικός εξοπλισμός - μηχανήματα και προγράμματα - δεν έχουν ιδιαίτερα μεγάλο κόστος. Έτσι, μπορούν να

γίνουν προσβάσιμα σε κάθε μια βιβλιοθήκη, αφού και ο σκοπός τους είναι εξαιρετικής σημασίας.

Παρ' όλα αυτά, οι βιβλιοθήκες, οι οποίες παρέχουν αυτή τη δυνατότητα στους τυφλούς αναγνώστες, είναι ελάχιστες. Γνωρίζουμε δύο μόνο βιβλιοθήκες στην Ελλάδα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν και από τυφλούς αναγνώστες. Πρόκειται για την βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας στη Θεσσαλονίκη και την Ευώνυμο Οικολογική Βιβλιοθήκη, στην Αθήνα. Στη δεύτερη, μάλιστα, η διαχείριση του συστήματος γίνεται από άτομο που αντιμετωπίζει προβλήματα όρασης.

Είναι, λοιπόν, ενθαρρυντικό το γεγονός ότι η υπάρχουσα τεχνολογία δίνει πλέον τη δυνατότητα και σε άτομα με προβλήματα όρασης να εργαστούν ως υπάλληλοι, σε μια βιβλιοθήκη ή αρχείο, τόσο στον τομέα της επεξεργασίας του υλικού, όσο και στην εξυπηρέτηση των αναγνωστών.

Επιπλέον, για την ευόδωση του παραπάνω στόχου θεωρείται απαραίτητη η εκπαίδευση του προσωπικού των βιβλιοθηκών στη σχετική τεχνολογία, καθώς και στον τρόπο εξυπηρέτησης των τυφλών αναγνωστών.

Είναι επομένως αναγκαίο, όλες οι βιβλιοθήκες να προμηθευτούν τον απαιτούμενο εξοπλισμό, ώστε να είναι σε θέση να παρέχουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε πηγές πληροφόρησης σε κάθε ενδιαφερόμενο. Με τον τρόπο αυτό θα αναγνωρίσουν έμπρακτα το δικαίωμα κάθε πολίτη στη μάθηση αποδίδοντας τον οφειλόμενο σεβασμό στους συνανθρώπους μας, που αντιμετωπίζουν